

TÜRKİYE'NİN 1.Sİ DÜNYADA 666 SIRADA

Böylesi ne futbolda ne sanatta ne de başka bir alanda görülmedi. Yani Türkiye'de herhangi bir alanda birinci olan bir marka ilk kez dünya sıralamasında averaj yedi.

Massachusetts
Institute of
Technology

HARVARD
UNIVERSITY

DÜNYADA İLK ONDA KİMLER VAR?

Türkiye'deki tabloyu konuştuk peki Dünya Üniversite Sıralamaları Merkezi'nin (CWUR) hazırladığı dünyanın en iyi üniversite-leri raporunda en iyi on üniversite hangileri? Yani şampiyonlar liginde olan-

lar kim? "En iyi üniversiteler" sıralamasında tüm gösterge-lerden tam puan alan Harvard, dünyanın en iyi üniversite-tesi oldu. Bu üniversitenin ardından 2'nci sırada Massachusetts Teknoloji Enstitü-

si (MIT), 3'üncü sırada Stanford, 4'üncü sırada Cambridge, 5'inci sırada Oxford, 6'nci sırada Princeton, 7'nci sırada Pensilvanya, 8'inci sırada Columbia, 9'uncu sırada Yale ve 10'uncu sırada Chicago üniversiteleri yer aldı.

Darınsı başımıza diyeceğim ama benim bu sistemle zerre inancım yok...

Bu yıl çok sayıda "en iyi üniversite-ler" sıralamasına şahit olduk. Kimisini YÖK hazırladı kimisini bağımsız kuruluşlar kimisi ise çakma sıralamalar içeren raporlar oldu. Özellikle sosyal medyada çok sayıda "Türkiye'nin en iyi üniversite-si" başlıklı liste görüyoruz. Bunların sahte olduğu kendisini her yönüyle gösteriyor. Bu listeleri vakıf üniversiteleri tercih dönemi yaklaşırken kendi reklamlarını yaptırmak için çeşitli sosyal medya hesaplarına yaptırıp yayınlıyorlar. Sözde reklamlarını yapıp kendilerini bir takım "en iyi" başlıklı sıralamalarda gösterip müşteri toplayacaklar. Ben yemiyorum ama eminim halk içinde masum olan bu listelerin çakma olduğunu bilmeyen çok sayıda insan var ve bu insanlar maalesef bu sahte listelerden etkileniyorlar. Bu son dönemlerde özellikle bu sene sık karşıma çıkan bu dezenfomasyonun önüne geçilmesi lazım. Bu listeler içinde kaynaklı olanlar yasaklansın ve bu konuda bilgi kaynağı sadece YÖK olmalı öte yandan toplumun bu konuda bilgilendirilmesi ve bu sahte üniversite sıralamaları içeren listelere karşı bir farkındalığın yaratılması gerekiyor.

Yukarıda dile getirdiğim en az bu çakma listeler kadar üzücü ve moral bozan bir konu daha var o da geçtiğimiz hafta açıklanan bir üniversiteler sıralaması listesinde ülkemizin hali.

İLK 500'DE YOKUZ

Dünya Üniversite Sıralamaları Merkezi'nin (CWUR) 2026 yılına yönelik hazırladığı raporda dünyanın en iyi 500 üniversitesi içinde bir tane bile Türk üniversitesinin yer alması herkeste çok yarattı. Bu tür raporlar sonuçlarına ben çok alıştım. Hem bir medya çalışması hem de bir akademisyen olarak herkesin aksine Türkiye'deki üniversitelerin özellikle vakıf üniversitelerinin çok kötü durumda olduğunu bildiğim için bu rapora hiç şaşmadım hatta şaşırarak arkadaşlarıma "ne bekliyordunuz?" dedim.

Size bahsettiğim rapor dünyanın en prestijli raporlarından biri. Dünya Üniversite Sıralamaları Merkezi CWUR tarafından hazırlanıyor. Bu yıl 95 ülkeden 21 bin 291 üniversitenin değerlendirildiği ve en iyi 2 bin öğretim kurumunun belirlendiği liste "dünyanın en iyi üniversiteleri" sıralaması başlığı altında açıklandı.

Bu raporda yer alan üniversitelerin sıralaması, "eğitim", "istihdam edilebilirlik", "öğretim üyeleri" ve "araştırma" olmak üzere 4 alanda gruplandırıldı ve "araştırma" alanında "araştırma çıktısı", "yüksek kaliteli yayınlar", "etki" ve "atıflar" olmak üzere toplam 7 gösterge baz alınarak oluşturulmuş.

BU SONUÇLAR İYİ Mİ KÖTÜ MÜ?

Her rapora olduğu gibi bu rapora da nasıl baktığımız çok önemli. Olaya pozitif yönden bakarsanız bu yılki "dünyanın en iyi üniversiteleri" sıralamasında "Türkiye'den 47 üniversite yer aldı" diyebilir ve kendinizi mutlu edebilirsiniz. Ama şu an altının da çizilmesi lazım 2 bin üni-

versite arasında 47 üniversite yer aldı! Eğer olaya eleştirel açıdan bakarsanız bu raporda ilk 500'de hiçbir Türk üniversite yer almadı da diyebilirsiniz. Ben

kimse kusura bakmasın olaya eleştirel açıdan bakıyorum ve masaya "neden bu prestijli raporda dünyanın en iyi 500 üniversitesi arasında 1 tane bile Türk üniversite yok?" sorusunu düşünüyorum.

Bu listede Hacettepe Üniversitesi, 666'ncı sırada yer alarak Türkiye'den en yüksek sıralamayı yakalayan yükseköğretim kurumu oldu. Hacettepe Üniversitesini ilk 1000'de şu üniversiteler takip etmiş: **707- İstanbul Üniversitesi, 733- Ankara Üniversitesi, 736- Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), 785- Boğaziçi Üniversitesi, 813- İstanbul Teknik Üniversitesi, 939- Marmara Üniversitesi ve 989- Koç Üniversitesi.**

Dünya Üniversite Sıralaması Merkezinin listesinde ilk binde sadece bir tane vakıf üniversitesi var o da Koç ailesinin finanse ettiği Koç Üniversitesi. Yine ilk binde yedi tane de devlet üniversitesi yer alıyor ki bu üniversitelerin hepsi zaten birer marka ve Türkiye'nin en iyi üniversiteleri.

YAKIF ÜNİVERSİTELERİ NERDE?

Para ile eğitim veren vakıf üniversiteleri içinde listeye girmeyi başaran üniversiteler içinde Bilkent Üniversitesi 1140. sırada, İstanbul Bilgi Üniversitesi 1378. sırada, İstanbul Aydın Üniversitesi 1438. sırada, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi 1515. sırada, Bahçeşehir Üniversitesi 1553. sırada, Sabancı Üniversitesi 1700. sırada, Özyeğin Üniversitesi 1773. sırada yer aldı. Türkiye'de yet-

mişin üzerinde vakıf üniversitesi varken sadece sekiz tane üniversite bu dünya sıralamasına girebilmiş.

Yakında tercih dönemi başlayacak yakında bu vakıf üniversiteleri çarşaf çarşaf gazete ve televizyon reklamlarına başlayacaklar. Peki bu ilk seki- zde yer almayan vakıf üniversiteleri kendilerini nasıl tanıttılar? Ya da tersten sorayım diğer vakıf üniversiteleri neden bu sekiz üniversite gibi olmadı? Çünkü onlar kurumlarını birer eğitimi kurumu gibi değil birer ticari işletme gibi gör- düler ve görmeye devam ediyorlar. İyi akademisyen transfer etmiyorlar. Böyle bir kaygılan yok. Slayt okuyan akademisyen onlar için کافی. Kaliteli akademisyenleri başka bir kurumdaki veya yurt dışından kendi üniversitelerine alma- yı düşünmüyorlar. Akademik kadrolarını geliştirmiyorlar. ARGE'ye gerekli önemi vermiyorlar. Araştırma görevlerini verimli kullanamıyorlar. Akademisyen yetiştirmiyorlar. Sektörlerle el ele verip çalışmıyorlar. Sektörden habersizler (özellikle sosyal bilimler alanında olanlar). Öğrencilerine uygulama odaklı eğitim verecek alt yapı koşullarını stüdyo, laboratuvar ve benzeri yatırımları yapmıyorlar. Bu liste uzar gider....

Bunu yapmayan vakıf üniversite-leri sadece diploma dağıtıyor ve Türk akademisini bol bol zehirliyor. Bu diploma-

ların da bir işe yaradığını sanmayın sa- kın. 70'in üzerinde para ile eğitim veren vakıf statüsünde çalışan özel üniversite var bu ülkede ve maalesef 32 yıllık mesleki tecrübeme göre söylemek istiyorum ki bunların en az kırk tanesinin diploma- sının sektörlerde, piyasalarda son değersiz olduğunu söyleyebilirim. Kimse kusura bakmasın dost arkadaşlar.

Peki bu 666'ncılığa ne diyebilirsiniz? Bence kimse buna bu pencereden bakmıyor ama burada çok ciddi bir sıkıntı daha var. Türkiye'nin en iyi üniversite-si Hacettepe Üniversitesi Dünya Üniversiteler sıralamaması listesinde dünyada 666.sırada yer alıyor. Bu bir facia. Bu çok kötü bir şey. Hatırlar mısınız seksenli yıllarda Türkiye Eurovision Şarkı yarışmasına bazı yıllarda sıfır puan alarak sonuncu oluyordu. Yine seksenlerde futbolda milli takımımız bir averaj takımıydı ne bir Avrupa kupasına ne de dünya kupasına katılamıyorduk. Diğer spor alanlarında da kötü durumdaydık ülke olarak. Ama Türkiye 2000'li yıllarda gelişti. İki tane Nobel aldı, bir tane UEFA Kupası kazandı, futbolda dünya üçüncüsü oldu vs vs vs...

Yunanlıların bile National and Kapodistrian University of Athens üniversitesi sıralamada 297. sırada. İsrail'in Hebrew University of Jerusalem üniversitesi 67. sırada. İsrail'in ilk yüzde 2 üniversitesi var. İsviçre, Avusturya, Danimarka'nın ilk yüzde üniversitesi var. Suudi Arabistan'ın King Abdullah University of Science and Technology üniversite 267. sırada. İran'ın üniversitesi 375, Finlandiya'nın üniversitesi 372. sırada. Bize bakıyorum en iyi üniversitemiz dünyada 666'ncı sırada! Bu eğitim dışında kalan diğer tüm alanlarda olmayan bir sonuç. Yani hemen hemen her alanda bir başan elde ettik ama eğitim de bunu ülke olarak yapamadık. Ben bundan şaşkın utanıyordum. O zaman insan sorar bu kadar üniversite ne yapıyor diye?

SUÇLU KİM?

Bu üniversiteler ve sayısı yüz binin üzerinde olan akademisyen ne yapıyor? Bunlar ne mi topluyor? Peki bunun suçlusu sorumlusu kim? Bunun tek bir suçlu yok. Ne YÖK ne de bir başkası suçlu. Tek bir suçlu yok bu işte. Bu yimmi, otuz yıllık bir mesele bu başan hemen tak diye. Savunma sanayide, sporda, sanatta ve pek çok alanda dünya sıralamalarına girecek başanlar elde eden Türkiye'nin en azından bir üniversitesinin ilk 100'de hatta ilk ellide olması gerekirdi. Şu an gözüküyor ki çok geride kaldık. Hele vakıf üniversiteleri vahim ötesi. Onlar dünyada ikinci ligde kaldılar. Lisans ve yüksek lisans diploması dağıtan kurs gibi kaldılar. Ben kendi adıma bu tablodan hem bir gazeteci olarak hem bir vatandaş hem de bir akademisyen olarak çok üzülüyorum çünkü ben rekabeti seven her zaman şampiyonluğa oynayan bir takım gibiyim. Ama hiçbir şey yapamıyorum, yapamıyoruz. Çünkü biliyorum ki ben Nobel bile alsam benim profesörlük maaşım yine aynı kalacak. Biliyorum ki yan gelip yatsam bile maaşım yine aynı kalacak. Çünkü akademi- de ne rekabet var ne de ödüllendirme ve cezalandırma sistemi var herkes otomatik bağlanmış "akademisyencilik" oyunu oynuyor. Böyle bir tabloda da dünya sıralamasında 666'ncı da olursun bin 666'ncı da olursun.

